

Işık Kirliliği

Işık kirliliği, dünyada son elli yılda ortaya çıkan bir çevre sorunu. Kısaca; yanlış yerde, yanlış yönde, yanlış zamanda ve yanlış miktarda ışık kullanılması olarak tanımlanır. Bu sorunun temel kaynağı, yanlış dış aydınlatma uygulamalarıdır. Aslında ışık kirliliği bütün dünyada bir çevre sorunu olarak uzun bir süre görmezden gelindi; ancak her geçen yıl boyutları büyüdü. Büyük kentlerin merkezinden bakıldığında görülebilen yıldızların sayısı artık iki elin parmaklarını geçmiyor. Günümüzde büyük kentlerde yaşayan çocuklar neredeyse yıldızsız bir gökyüzü altında büyüyorlar. Kentlerin giderek çirkinleşen gece görünüşlerini de unutmamak gerek. Birçok kişinin farkında bile olmadığı bu sorundan en çok yakınarlarsa amatör ve profesyonel gökbilimciler. Büyük kentlerin yakınlarındaki gözlemlerinde gökbilim gözlemleri hemen hemen

yapılamayacak durumda. Çıplak gözle yıldızlara bakmak ya da meteor gözlemek isteyen amatör gökbilimcilerse artık kentlerin en az 30-40 km dışına çıkmak zorundalar.

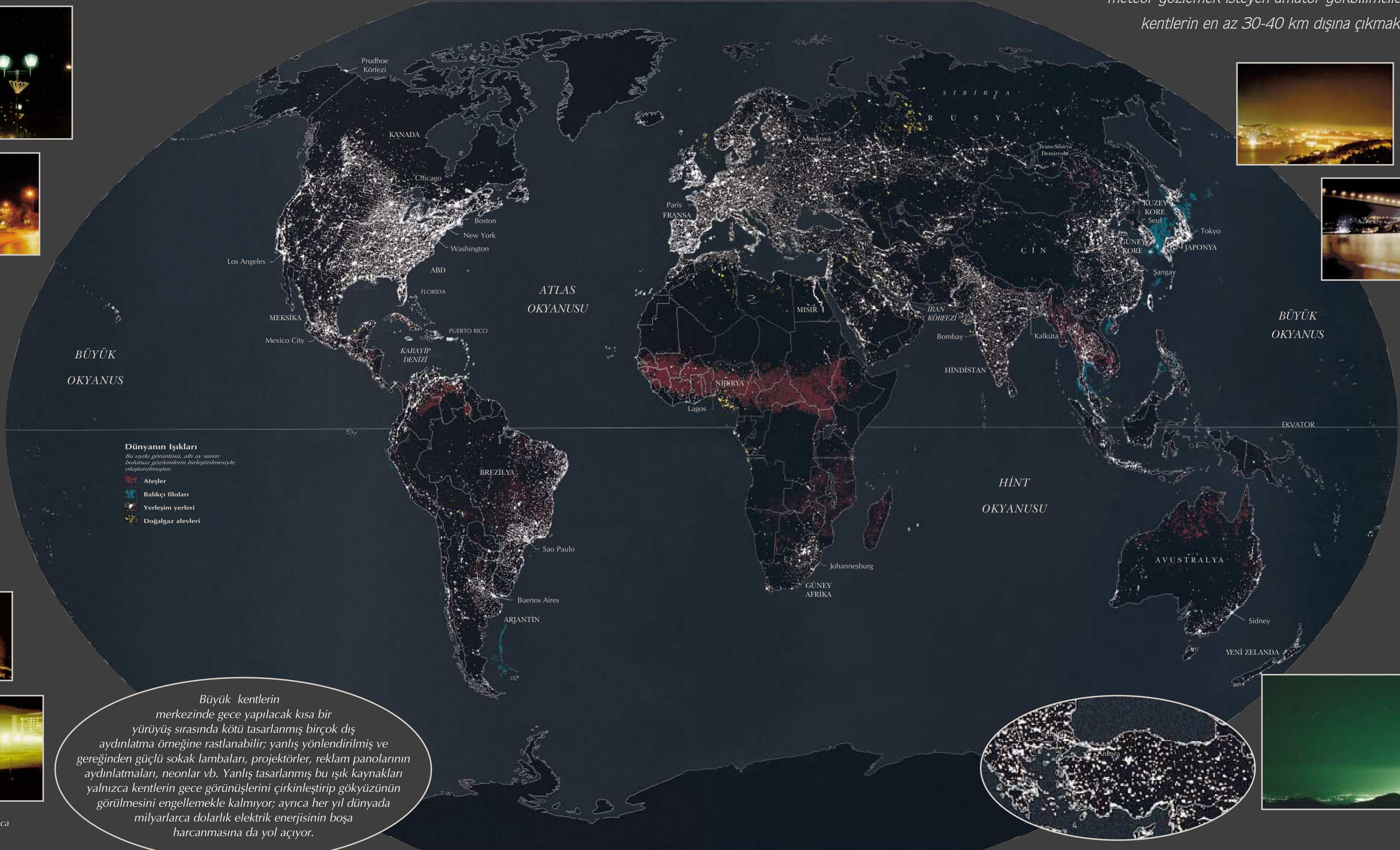

Kentlerdeki ışık kirliliğinin büyük bir bölümü, yanlış yönlendirilmiş projektörler, perdelenmemiş armatürler ve küresel lambalardan kaynaklanır.

Yamanlar Dağı eteklerinden İzmir Karşıyaka'nın görünüşü

Parklara yerleştirilen küresel lamba ışıklarının yarısı yalnızca gökyüzünü aydınlatır.

Büyük kentlerin merkezinde gece yapılacak kısa bir yürüyüş sırasında kötü tasarlanmış birçok dış aydınlatma örneğine rastlanabilir; yanlış yönlendirilmiş ve gereğinden güçlü sokak lambaları, projektörler, reklam panolarının aydınlatmaları, neonlar vb. Yanlış tasarlanmış bu ışık kaynakları yalnızca kentlerin gece görünüşlerini çirkinleştirip gökyüzünün görülmesini engellemekle kalmıyor; ayrıca her yıl dünyada milyarlarca dolarlık elektrik enerjisinin boşa harcanmasına da yol açıyor.

Işık kirliliği yüzünden gökyüzündeki binlerce yıldızdan yalnızca birkaçının görülebildiği kentlerden biri de İstanbul.

Bey Dağları'nda Bakırtepe'deki TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nden Antalya'nın ışıkları artık görülüyor.

